

vroomheid, christelijkheid en kerkelijkheid — het leven met Christus, door den Geest, uit het geloof instort, als de waarachtige vroomheid, waarin God alles is, vermolt, dan hebben de machten buiten haar principieel ook reeds een volledige overwinning over haar behaald. De kerk heeft zich zoo voor Satan geannexceerd.

Het is met de kerk in dat opzicht precies als met iederen geloovige. Als de mannen en vrouwen der kerk in eigen hart den booze mogen overwinnen, als zij in eigen hart den goeden strijd hebben gestreden en zich daar waarlijk hebben gebogen voor den levenden God en zijn levend woord, als zij daar werkelijk werden losgescheurd van wereld, zonde en eigen vleesch, kortom, als zij met het hart waarlijk gingen gelooven, dan hebben zij principieel met het oog op iedere mogelijke situatie de overwinning behaald, dan zijn ze in alles „meer dan overwinnaars“, dan zijn ze heel de wereld de baas! Dit is de overwinning, zoo schrijft Johannes — neen, niet het overwinningsmiddel, niet het wapen, waarmee men de overwinning moet behalen, neen: de overwinning —, die de wereld overwint, namelijk ons geloof.⁴⁷⁾

En daarom nog eens: de eerste, laatste, principiele, ja, feitelijk de éénige strijd, welken de kerk heeft te doorworstelen, is de worsteling tegen alle boosaheid in eigen kring en eigen leven. Daarin gaat ze, als ze ontrouw is, volledig onder. Daardoor komt ze, uit genade, door het geloof, tot de hoogste heerlijkheid! Die strijd is haar opgelegd, met alle, onzegbaar zware, moeiten, zorgen, teleurstellingen en smarten, die er onlosmakelijk mee verbonden zijn. C. V.

⁴⁷⁾ I Joh. 5:4b.

UIT DE SCHRIFT

De lastering van den Naam: (III)

Doch Jezus, kennende hun gedachten, zelde tot hen: „En indien Ik door Beëlzebul de duivelen uitwerp, door wien werpen ze dan uw zonen uit? Daarom zullen die uw rechters zijn.

Maar indien Ik door den Geest Gods de duivelen uitwerp, zoo is dan het Koninkrijk Gods tot u gekomen“.

Mattheüs 12:25a, 27, 28.

Christus doorziet het hart van zijn vijanden, die het enthousiasme der scharen over de genezing van den invalide, dankbaar naast Hem staande, trachten te doorbreken met het giftige, cynische woord: „deze werpt de duivelen niet uit dan door Beëlzebul, den overste der duivelen“. Daar komt de zonde met opgeheven hand in openbaar.

En met het zwaard des Geestes ontmaskert de Zoon des menschen deze infame bestrijding. Hij wijst hun fluistercampagne aan als laster. En lasteren is altijd een kwestie van niet-willen, niet van niet-weten. Hier wordt de hand opgeheven in het zondigen; hier zijn harten, welke in boozen opzet zich sluiten voor het licht der Messiaansche genade, de heerlijkheid van den NAAM, den Verbondsnaam „de HEERE“.

De inferieure, vijandige praat der Schriftgeleerden is zoo doorzichtig, dat wie even nadenkt, onmiddellijk de willens-en-wetens-uitsproken ongerijmdheid moet zien. Stellen zij het niet voor, alsof Jezus in complot met den duivel staat? Maar dat komt toch hierop neer, dat de duivel een compagnon gezocht heeft om zijn eigen handlanger — een anderen duivel — uit te werpen!

Wat is deze vuilspuiting in feite oerdom! De Schriftgeleerden hebben daarmee een mes gehanteerd, waarmee zij zichzelf in het lichaam snijden. Want de Heiland stelt hun de sabelscherpe vraag, welke verklaring zij dan geven voor de duiveluitwerpingen, welke door „uw zonen“ verricht worden. „Uw zonen“, d.w.z. zij, die tot uw groep, uw „partij“ behooren. In de kringen der Overpriesters en Schriftgeleerden waren er z.g. exorcisten of duivelbezweerders, die door amuletten, kruiden, besprengingen, samen met bezweringsformules, booze geesten meenden te kunnen uddrijven, of bezetenheid te voorkomen. Welnu, zegt Christus, als uw stelling waar is, dat Ik dit wonder van duivelbanning verricht zou hebben door de kracht van een oppersten duivel — durft gij dan ook de conclusie aan, dat uw „duivelbanners“ met de hel een voorzichtig verdrag hebben gesloten, om te slagen in hun werk? Daarom zullen uw eigen exorcisten uw rechters zijn: zij oordeelen u. Dat beteekent: Christus noodigt die Farizeeuwsche broeders van het gilde der duivelbezweerders uit, om dan maar eens uit te maken, of de beschuldiging tegen Hem gegrond is. Hij doet dit met Messiaansche majesteit, want Hij weet: dit zwaard keert zich altijd tegen de Farizeeërs! Immers, geven die exorcisten dezen gelijk, dan veroordeelen zij zichzelf. Zijn zij daarentegen van oordeel, dat een duivelbanner niet mag worden aangezien als bondgenoot van een-of-anderen duivel, dan moeten zij ook den Rabbi van Nazareth tegenover hun eigen leermeesters en partijgenooten in het gelijk stellen.

En zoo komt Christus tot de positieve conclusie: „Maar indien Ik door den Geest Gods de duivelen uitwerp, zoo is dan het Koninkrijk Gods tot u ge-

komen“. (In Luc. 11:20 geeft hetzelfde bericht: door den vinger Gods⁴⁸⁾, waarmee meer bedoeld wordt op de kracht van Gods goeden en heiligen Geest.)

Er staat letterlijk: „dan heeft het Koninkrijk Gods u ingehaald. En daarmee wordt bedoeld: dan is met Mij het Koninkrijk Gods midden onder u gekomen! (binnen u, zegt Lucas ergens). En dan moet ge erkennen, dat Ik dus inderdaad de Ware Zoon van David ben, Die u al de geheimen van den NAAM verklaren kom. De Geest Gods staat achter en in heel Mijn werk. En als gij dat zoo bruut en cynisch ontkent, dan lastert Gij den Geest. Ge maakt u schuldig aan de zonde met opgeheven hand. Ge smaadt den HEERE, in Zijn teerste ontferming, in Zijn onuitsprekelijke liefde. Ge staat volledig aan den verkeerd kant van de demarcatielijn tusschen het zaad der Vrouw en het zaad der slang. Volledig, want welbewust! Ge hebt zelf het volk geleerd, dat de goede geesten staan tegenover de booze, en dat een duivelbezwering, gelijk hun exorcisten deze verrichten, slechts te danken is aan de kracht, den vinger Gods. (Vgl. Ex. 8:19.) Nu trekt gij willens en wetens een streep door uw eigen onderricht, om Mij te treffen — maar weet: ge lastert daarmee niet maar den Zoon des menschen, doch den Heiligen Geest (vs 31, 32)! U moet er in dit verband Lucas 11 eens op nalezen. Volgens het bericht daar heeft de Heiland in Zijn re-

Mr Dr Willem van den Bergh (II slot)

1850 - 25 Februari - 1950

KERKELIJK LEVEN

Zooals reeds uit wat we citeerden bleek, geschiedde al wat Van den Bergh verrichtte in het diepe besef van zonde, schuld en verdoemelijkheid voor God. Er was geen zweem van een „glorie-en-victorie“ stemming in zijn ziel toen hij den weg der doeleantie in voortdurend gebed en schuldbelijdenis insloeg.

Met geweldigen ernst en klem riep hij het de kerk zijner dagen toe, dat ze de oorzaak en dus de schuld van de ruïneering der kerk niet in de eerste plaats bij Koning, Kerkbesturen, predikanten enz. moest zoeken. Neen, de ontrouw, de geestelijke traagheid en de onverschilligheid en de onbarmhartigheid der geloovigen waren de oorzaken, waarom de striemen des Heeren op de kerken neerkwamen. Ik geloof, zoo verzekerde hij eens, dat wij geestelijk en uitwendig zoo veel verder zouden komen, indien wij de oorzaken van al de ellende niet bij de liberalen en synodalen, maar bij ons zelve zochten. En het was zijn diepe, vaste overtuiging, dat van een ware reformatie nooit of te nimmer sprake kon zijn, indien Gods volk niet met Daniël en Nehemia, heel de schuld van al de zonden der kerk op zich nam, daarmee beladen voor God kwam en Hem waarachtig smeekte om erbarmen, om genade, om vergeving.

Met scrupuleuze zorg zag hij voorts toe op de wijze waarop de kerkelijke strijd werd gevoerd. Hij was er zoo diep van overtuigd, dat ieder, die ten opzichte van de kerk voor God een zaaksgerechtigheid mocht bezitten, door zijn wijze van denken, spreken, handelen, strijden, volkomen verwerpelijk kon worden bij God! Wat waarschuwde hij voor het veruitwendigen van den kerkelijken strijd, het gebruiken van middelen, die de strenge critiek van den Heiligen Geest niet kunnen doorstaan enz. Hoe walgde hij van de farizeesche zelfverheffing en het verheerlijken van Gods „trouwe“ — inderdaad zoo ontrouwe — volk! Wat kon hij toornen tegen het niet gevoelen van de solidariteit der schuld en tegen de gedachte, dat met de bevrijding uit de synodale organisatie het eigenlijke werk was afgelopen, terwijl voor hem de eigenlijke arbeid daarmee pas begon. De synodale bestuursorganisatie moest immers ter zijde gesteld worden. t e n e i n d e k e r k e r s t e l m o g e l i j k t e m a k e n !

Voortdurend hamerde hij er daarom op, dat niet alleen het doel dat men beoogt, maar vooral ook de middelen, welke men tot het bereiken van dat doel hanteert, geheiligd moeten zijn. „Zoo licht — zoo schreef hij — zijn wij tevreden, als het doel maar bereikt wordt, en wij vergeten, dat God Zijn zegen inhoudt aan wat niet in Zijn Geest geschiedt. — Daarom moeten de bidstonden (Van den Bergh ging in Voortuizen er elke maand in voor) niet slechts dienen om Gods hulpe te vragen, maar ook Zijn Wijsheid en Geest. Want: hoe koninklijker men zijn zaak acht, des te koninklijker moeten onze wapenen zijn. Wanneer de procedures over de kerkelijke goederen worden gevoerd, schrijft hij aan Fabius: „Wij gevoelen zoo weinig de verantwoordelijkheid tegenover de bepleiting van het recht, al ware het maar om het nageslacht. Niet of, maar hoe een proces gevoerd wordt, is hoofdzak. Evenmin of het gewonnen wordt, maar of het beginsel zuiver en met zuivere, ernstige middelen bepleit wordt, moet ons ter harte gaan. Ook in kleine zaken van het dagelijksche leven, kleine schermutselingen met onze vrienden, maar evenzeer in den strijd tegenover onze vijanden vergeten wij dit dikwijls“.

Wanneer de vrijmaking der kerk in 1886 een feit geworden is, wijdt Van den Bergh zijn volle aandacht aan den opbouw der gemeente.

Van ganscher harte dankt en looft hij God voor

quisitoir tegen deze lasteraars van den NAAM de gelijkenis ingevlochten van den mensch, bezeten van een onreinen geest, die echter uitgedreven wordt. Maar de daemon keert terug, en vindt in den mensch „een geveegde en in orde gebrachte woning“. De man heeft zich niet tot God bekeerd — en als de booze geest opnieuw een offensief opent, ditmaal met zeven compagnons, kwader exemplaren nog dan hij zelf, dan trekken ze gemakkelijk met hun achten in de leegstaande woning van dat menschenhart. „En“ (zoo besluit Christus) „het laatste van dien mensch wordt erger dan het eerste“. Dat wil zeggen: de hel ontplooit zich tot haar achtvoud, haar diepste volheid. Dat is nu 't benauwen-de van de zonde met opgeheven hand. „Wie tegen den Heiligen Geest gesproken zal hebben, het zal hem niet vergeven worden, noch in deze eeuw, noch in de toekomst“.

Wij zijn hiermee echter nog niet klaar met het pellen van die grootste aller zonden, het kwaad tot den dood: de lastering van den NAAM.

Want Christus' Eigen profetie brengt dit kwaad in verband met Zijn Kerkvergaderenden arbeid. Groningen. J. SMELIK.

⁴⁸⁾ Vgl. het hoofdartikel „De vinger Gods“ van K. S., De Reformatie, 21e Jrg. No. 35.

het wonder van genade, dat God ondanks alle zonde, schuld, onverschilligheid en lauheid der geloovigen zijn kerk toch nog verlossen wilde.

„Houdt sterk aan in het gebed, en waakt in hetzelfde met dankzegging“. Zoo roept de Heere zijn volk toe. Zoo roept Van den Bergh het ook in Gods Naam aan de kerk zijner dagen toe!

„Is er geen reden tot dankbaarheid?“

Tot dankzegging, omdat onze getrouwe God de oogen opende voor jarenlange ontrouw tegenover Christus en Zijn Woord, tegenover Kerkeraad of Gemeente, tegenover Doops- en Ambtsbelofte.

Tot dankzegging, omdat eindelijk gehandeld werd overeenkomstig de gedragslijn, tegenover de „Synodale Organisatie“ door Dr G. J. Vos Azn., voorgescreven in zijn „Handboek tot beoefening en toepassing van het Kerkerecht“, blz. 15, alwaar geleidelijke wijziging wordt aanbevolen, tenzij men, naar den alouden regel, met een goed geweten voor God, in gebondenheid aan Zijn Woord, dat in alles kenbronnen richtsnoer zij, een of ander punt daarmede in onverzoenlijken strijd achtende, zich om des Heeren wil tot verbreking en overtreding gedwongen voelt.“

Tot dankzegging alzo, omdat, niettegenstaande ons ongelooft en onze menschevrees, de HEERE God zondige boelen deed verbreken en menscheijke inzettingen, die met Zijn Woord streden, deed verwerpen en weder lust gaf tot Zijne inzettingen.

Ja, dankzegging mag er wezen voor zoo menige wonderlijke uitkomst in nood, beschaming van vrees, nederwerping van tegenstand, als in tal van kerken ondervonden is. Nog meer, indien met het losmaken van kerkelijke boelen, door de liefelijke werking des Heiligen Geestes, banden van ongelooft en gierigheid mochten springen, het zachte juk van Christus op de schouderen mocht gelegd worden, en hij leerde zachtmoedig en nederig te zijn.

WIE zal de lof des HEEREN uitspreken voor de geestelijke zegeningen hier en daar genoten; voor den broederband weder opgeleefd; de gemeenschap der heiligen opnieuw ervaren; ja, de bekeering van menige ziel, die samenviel met de bekeering in het kerkelijke leven. Zalig, wie waarlijk niet alleen maar roepen mocht voor de eere van „Koning Jezus“, maar in aanbidding nederzinken voor den Immanuel en Goël, Wiens trouw door onze ontrouw niet verbroken wordt, Wiens accepter vrijpraak gaf, toen wij het doodvonnis verwachtten, van Wiens lippen de myrrhe afdrupte, door Wien wij tot den Vader gaan.

Dankzegging mag er wezen voor de allerwege zich openbarende begeerte naar vereniging tusschen alle Gereformeerden in den lande; voor de mannen, die de Heere verwekte, om raadsliden Zijns volks te zijn bij zoo gewichtige handelingen; voor de wonderlijke wijze waarop reeds jaren lang hetgeen thans geschiedde, werd voorbereid; ja, voor den tegenstand van allerlei kanten, die de doorwerking van Gods Woord op kerkelijk gebied eer begunstigt dan stremt.

Maar naast dezen danktoon laat Van den Bergh ook en vooral het Woord van boete en berouw en bekeering weerklinken.

„Neen — zoo roept hij uit — Gods weldadigheid verzwijgen mogen wij niet. — Maar maakt deze juist onze schuld niet zwaarder, ja moest niet menigen belijden, dat juist na de „vrijmaking“ zijner kerk eerst gevoeld werd, hoe diep onze kerken zijn gezonken, hoe schuldig wij voor den HEERE staan?“

„En nu van achteren is er maar één getuigenis in de ziel“, werd bij de Inleiding van het congres gezegd,

„hoe w
ons no
kerk m
voor sc
wat uit
vroeger

Ja w
jarenlan
dermat
en ontv
na de
brande
boeien
ondervo
reeds l
of ten

En te
volk ui
in om
overc

Verst
houding
de onv
ner opl
ting ee
die tha
beginne
zijn?

Word
weifelr
geloof
zocht o
God
schic
stam

Besta
deel de
tie, ziel
hoopt d
geestel
ring ka
de na
ren 20

En h
enkel s
in gebe
soms te
scheur

Word
Kerken
collecta
H. Sch
2 daart
des ha
hartigh
merkte
tenen n

En
slechts
Kerk w
kracht
twee
nen
den
een Ne
HEERE
schonk

En v
ben wij
of niet
Is ni
ook va
lingszo
Later
meentel
ding v
lijken,
de gro

Denk
David
Hiskia

Word
kerad
vergete
men te
Wijde

noegza
gaan d
door d
verbod
soms d
terwijl
weder

en kra
mag, z
aansta

Oefen
elkande
trad v
voor v

Ja, l
Bestaa
stellen
delaars
oogen
uitgekl
de, wa